

Handboek NVT

Leeswijzer Taalleesland
Nederlands voor het basisonderwijs
op Aruba (klas 3-klas 6)

Leerjaar 6

Thema 1

Word maar gauw weer beter

Werkboek

 Woordenschat

Woordenboek

de allergie: Als je een *allergie* hebt, kan je lichaam ergens niet tegen. Je kunt bijvoorbeeld een *allergie* hebben voor aardbeien, of pinda's of melk. Dan krijg je er bijvoorbeeld bultjes van, of jeuk.

het dieet: Als je op *dieet* bent, eet je anderen dingen dan normaal. Je mag bepaalde dingen niet eten en andere dingen juist wel, omdat je ziek bent of te dik.

de uitslag: *Uitslag*, dat zijn bultjes of vlekken op je huid. Sommige mensen krijgen *uitslag* als ze bijvoorbeeld aardbeien of pinda's eten, of als ze bepaalde medicijnen of make up gebruiken.

1

Deze kinderen krijgen **uitslag** als ze iets verkeerd eten. De dokter heeft ze een **dieet** voorgeschreven. Maar welk briefje hoort bij wie?

Omar

allergie: voor sla ①
uitslag: puisteltjes in het gezicht
dieet: geen sla meer eten

Eliza

allergie: voor banaan ②
uitslag: vlekken in de nek
dieet: geen banaan meer eten

Laura

allergie: voor chocola ③
uitslag: bulten op de tong
dieet: geen chocola meer eten

Briefje 1 hoort bij   Briefje 2 hoort bij   Briefje 3 hoort bij

_____

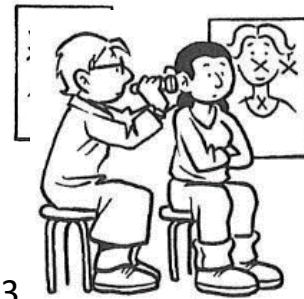
Woordenschat

2

Er zijn veel verschillende dokters. Sommige dokters helpen alleen mensen met een speciale ziekte. En er zijn zelfs dokters die geen mensen maar dieren helpen!

Hieronder zie je plaatjes van verschillende dokters. Schrijf onder het plaatje wat voor soort arts het is. Kies uit de woorden in het hok.

oogarts	kinderarts	gynaecoloog(=vrouwenarts)
tandarts	keel- neus- en oorarts	dierenarts

3

5

6

Bij welke van deze dokters ben jij eens geweest? _____

Waarvoor was dat? _____

Welke dokter vind jij het belangrijkste? Waarom?

_____

Woordenschat

3

- 1 De moeder van Omar vindt zichzelf te dik.
Ze wil afslanken.
Wat is het **dieet** voor de moeder van Omar?
Vul in.

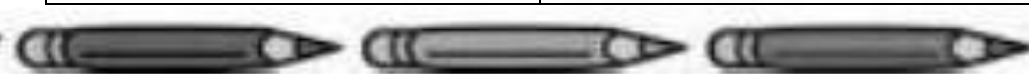
Dit mag de moeder van Omar <u>wel</u> eten!	Dit mag de moeder van Omar <u>niet</u> eten!

- 2 De b
3 r

- 2 De broer van Laura krijgt **uitslag** als hij fruit eet.
Maar hij moet wel vitamines nemen.
Wat is het **dieet** voor de broer van Laura?
Vul in.

Dit mag de broer van Laura <u>wel</u> eten!	Dit mag de broer van Laura <u>niet</u> eten!

Woordenschat

4.1

Welke woorden horen bij elkaar?

Trek lijnen van het eerste groepje woorden naar de woorden van het tweede groepje.

suikerziekte	groter risico
suikergehalte	percentage suiker
overmatig gebruik	diabetes
toenemende kans	te veel van iets eten of drinken

4.2

Lees de tekst hieronder.

Vul op de lijnen woorden uit het woordhok in.

diabetes suikergehalte toenemende kans overmatig gebruik

Snoep en veel frisdranken hebben een hoog

(1) _____ .

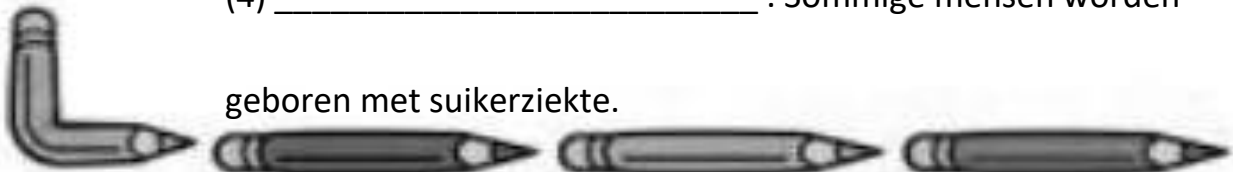
Door een (2) _____ van snoep en

frisdrank is er een (3) _____ dat je

suikerziekte krijgt. Een ander woord voor suikerziekte is

(4) _____ . Sommige mensen worden

geboren met suikerziekte.

Woordenboek

leerplichtig: Als je *leerplichtig* bent, heb je een leeftijd waarop je volgens de wet verplicht bent om naar school te gaan. Op Aruba is er *leerplicht* voor kinderen tussen de vier en zestien jaar.

de menigte: Een *menigte* is een heleboel mensen bij elkaar.

de omstanders: *Omstanders*, zijn mensen die ergens bij of omheen staan. Bijvoorbeeld als er een ongeluk is gebeurd.

schoolziek: Als je *schoolziek* bent, doe je net of je ziek bent. Je hoopt dat je niet naar school hoeft.

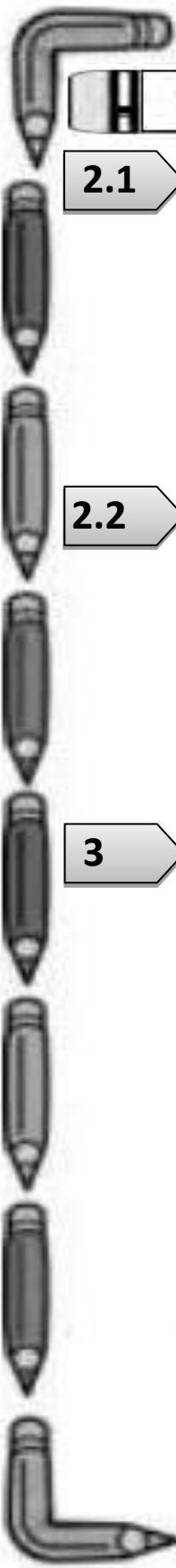
werkelijk: Als iets *werkelijk* is, bestaat het echt of is het echt gebeurd.

zogenaamd: *Zogenaamd* zeg je als je iets speelt. Het is niet echt zo. Wij zijn *zogenaamd* zusjes; wij spelen dat we zusjes zijn maar dat zijn we niet echt.

1

Zet een kring om het goede antwoord. Eentje is al voorgedaan.

- 1 Omar is echt heel bang. Omar is *zogenaamd/werkelijk* bang.
- 2 Gijs verkleedt zich als ridder. Hij is *zogenaamd/werkelijk* ridder.
- 3 Elisa gaat naar school. Zij gaat *zogenaamd/werkelijk* naar school.
- 4 Laura doet alsof zij model is. Zij is *zogenaamd/werkelijk* model.
- 5 Loes speelt dat ze prinses is. Zij is *zogenaamd/werkelijk* prinses.
- 6 Nathan heeft griep. Hij heeft *zogenaamd/werkelijk* griep.
- 7 Chun Li is schoolziek. Chun Li is *zogenaamd/werkelijk* ziek.

Woordenschat

2.1 Waarom moet jij naar school?
Gebruik een woord uit het woordenboek!

_____

_____

_____

2.2 Welke woorden horen niet bij het woord **leerplichtig**?
Zet een streep door die woorden.

leerplichtig

- naar school   schoenen   kinderen   wet
- lamp   leeftijd (4-16 jaar)   vrij   zogenaamd

3 Waar heb je last van als je **schoolziek** bent?
Doe je **zogenaamd** of je moet hoesten of pijn hebt?
Wat kun je zeggen als je **schoolziek** bent?
En is dat **werkelijk** waar? Vul een voorbeeld in.

zogenaamd	werkelijk
'O, ik heb pijn in mijn buik.'	Je buik is oké. Je hebt geen pijn.

 Woordenschat **4**Het gaat over een **menigte** of over **omstanders**.Kleur de ballonnen van de **menigte** groen.Kleur de ballonnen van de **omstanders** blauw.

Gijs

Een groep mensen
die om een muzikant
in de straat staat.

Een groep leerlingen
die bij een vechtpartij
kijkt.

Nathan

Chun Li

Een grote groep
mensen die samen
demonstreert.

Een grote groep
mensen die op
Koningsdag
feest viert.

Meester Freek

 Woordenschat

Woordenboek

herberg: Een *herberg* was vroeger de naam voor een klein hotel. Mensen die op reis waren, konden er slapen en eten.

koetsier: Een *koetsier* zit vóór op een koets. Hij bestuurt de paarden.

kwakzalver: Een *kwakzalver* is iemand die doet alsof hij dokter is, terwijl hij geen doktersdiploma heeft.

 1

Hier zie je een plaatje van vroeger.

Weet jij hoe alles heet?

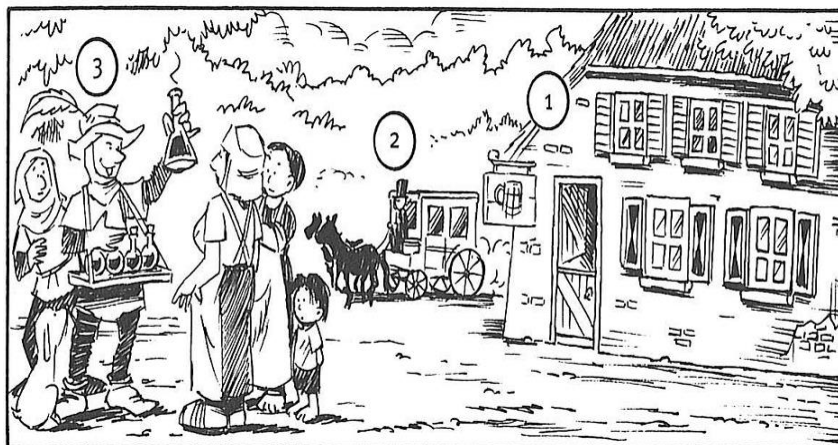
Schrijf de woorden op de goede plaats.

Kies uit de woorden in het hok.

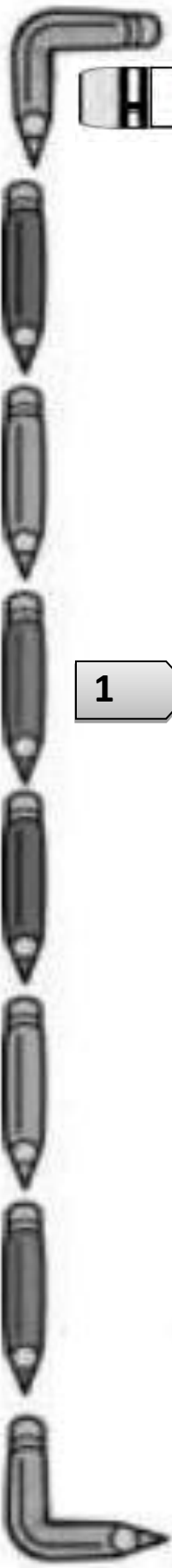
koetsier

kwakzalver

herberg

1 _____ 2 _____ 3 _____

Woordenboek

bestrijden: Als je iets *bestrijdt*, probeer je er een eind aan te maken. Je kunt bijvoorbeeld een ziekte of muskieten *bestrijden*.

chemisch: *Chemische* producten zijn door mensen gemaakt met behulp van de scheikunde. Tegenover *chemische* producten staan natuurproducten. Polyester en plastic zijn *chemische* producten. Hout en wol zijn natuurproducten.

natuurlijk: Alles wat *natuurlijk* is, is door de natuur gemaakt. Wat door mensen is gemaakt, is kunstmatig.

1

Vul de kast in.
Kies uit de woorden in het hok.

wol	plastic	waspoeder
hout	kruiden	aspirine

natuurlijk	chemisch

 Woordenschat

2

Lees.
Meester Freek vertelt.

In de landbouw worden **bestrijdingsmiddelen** gebruikt. De bestrijdingsmiddelen zijn nodig om de planten te beschermen tegen ziektes door allerlei beestjes. Je hebt **natuurlijke bestrijdingsmiddelen**. Zo kun je luizen op de sla bestrijden door lieveheersbeestjes! De lieveheersbeestjes eten alle luizen op. Je hebt ook **chemische bestrijdingsmiddelen**. Dan bestrijd je luizen op sla met een middel dat mensen in de fabriek gemaakt hebben. Vaak zijn chemische bestrijdingsmiddelen niet zo goed voor het milieu!

Wat zou jij doen als je boer was?

Zou je **chemische** of **natuurlijke** bestrijdingsmiddelen gebruiken? Schrijf een kort verhaaltje hierover.

Gebruik de woorden **chemisch**, **natuurlijk** en **bestrijden**.

Als ik boer was dan zou ik _____

3

Ziektes kun je bestrijden met **natuurlijke** en **chemische** middelen. Als je griep hebt, kun je bijvoorbeeld een aspirine nemen. Maar je kunt ook een kopje kruidenthee drinken.

Zet een rondje om het goed antwoord.

- 1 Kruidenthee is een *natuurlijk/chemisch* middel.
- 2 Aspirine is een *natuurlijk/chemisch* middel.

 Woordenschat

Woordenboek

de ingrediënten: De *ingrediënten* zijn bestanddelen, van een mengsel, of van een gerecht. De *ingrediënten* van bijvoorbeeld cake zijn meel, boter, suiker en eieren.

het laboratorium: Het *laboratorium* is een ruimte waar proeven worden gedaan. Er worden stoffen onderzocht, zoals urine en bloed. Ook worden er nieuwe stoffen gemaakt, zoals medicijnen.

het mengsel: Een *mengsel* is dat wat je krijgt als je stoffen met elkaar mengt. Deeg is bijvoorbeeld een *mengsel* van meel, boter en suiker.

scheikunde: *Scheikunde* is de wetenschap die onderzoekt hoe stoffen zijn samengesteld en wat er gebeurt als je ze met elkaar in contact brengt. Een ander woord voor *scheikunde* is chemie.

4

Vul in het verhaaltje naast het plaatje de juiste woorden in. Kies uit:

mengsel ingrediënten scheikunde laboratorium ingrediënt

Een knaleffect

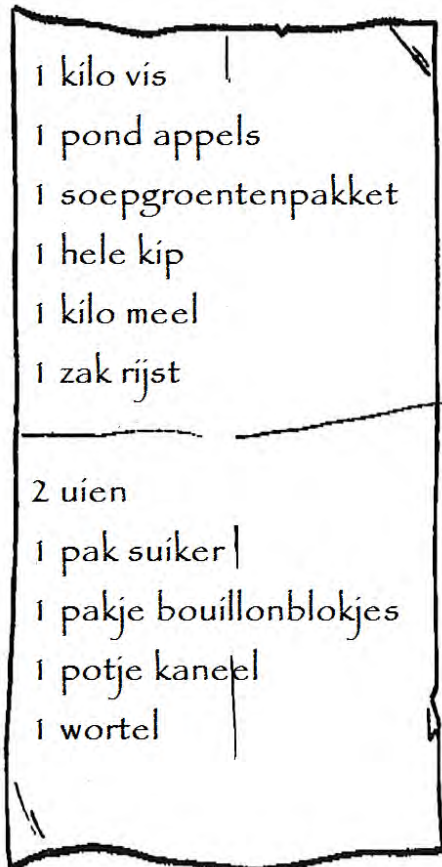
De laborant was zeer ervaren; hij werkte al jaren in het _____. Hij had zich goed verdiept in de _____. Bij het uitvoeren van een nieuw experiment wilde hij een nieuw _____ uitproberen. Hij koos verschillende _____. Maar toen hij het laatste _____ in het flesje deed, hoorde hij een enorme knal. Het _____ explodeerde.

 Woordenschat

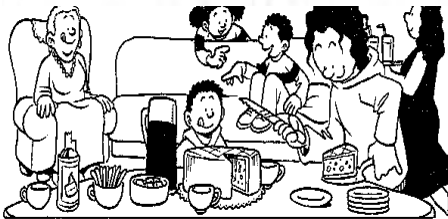
5

Je moet voor je moeder naar de supermarkt. Ze heeft je een boodschappenlijstje meegegeven. Je moeder heeft al verteld dat jullie vandaag *rijst met kip (arroz con pollo)* eten en morgen *vissoep (sopi pisca)*. En ze gaat een *appeltaart* bakken, omdat oma morgen op bezoek komt. Kun jij raden welke **ingrediënten** ze daarvoor gaat gebruiken?

1 kilo vis
1 pond appels
1 soepgroentenpakket
1 hele kip
1 kilo meel
1 zak rijst

2 uien
1 pak suiker
1 pakje bouillonblokjes
1 potje kaneel
1 wortel

Ingrediënten voor de appeltaart:

Ingrediënten voor de rijst met kip:

Ingrediënten voor de vissoep:

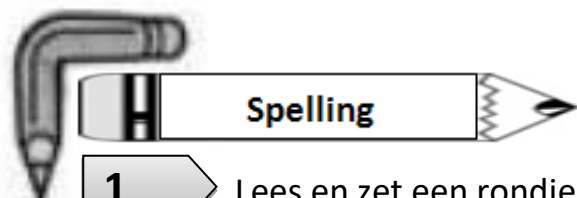

1

Lees en zet een rondje om het goede antwoord.

Twan holde naar beneden.

Deze zin staat in de tegenwoordige tijd/verleden tijd.

Twan holt naar beneden.

Deze zin staat in de tegenwoordige tijd/verleden tijd.

2

Zoek **de persoonsvorm** in de zin en zet er een streep onder.
Schrijf **de persoonsvorm** op in **de tegenwoordige tijd**.

- 1 Twan deed zijn jas aan. _____
- 2 Hij ging naar de overkant. _____
- 3 Twan stond bij de lantaarnpaal. _____
- 4 Hij las de boodschap op het papier. _____
- 5 Hij vroeg Yasmin om uitleg. _____
- 6 Yasmin vertelde hem van het circus. _____

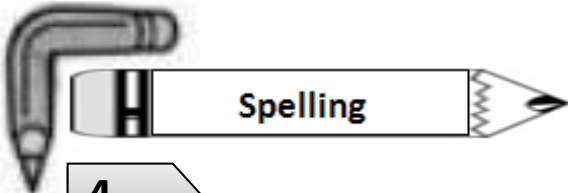
3

Zet de volgende zinnen in **de verleden tijd**.
Verander ook **het wanneerdeel!**

- 1 Vandaag loopt Tim naar school.
_____

- 2 Morgen gaat hij met de auto.
_____

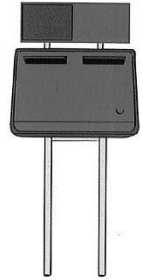

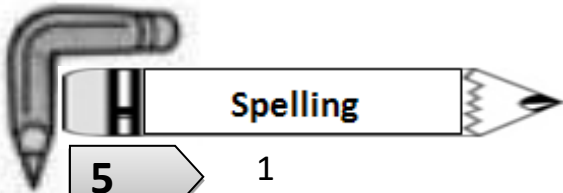
4

1	2	3
abrikoos	plezier	iemand
publiek	benzine	citroen
dienaar	liniaal	brievenbus
minuut	tiener	limonade

1	2	3
viool	viezerik	visite
diamant	scholier	dirigent
tuinieren	etiket	papier
januari	figuur	servies

1	2	3
februari	vriezer	gieter
genieten	piano	liter
idiot	iedereen	niemand
bevriezen	kilo	gitaar

1	2	3
_____	_____	_____
_____	_____	_____

1	2	3
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

1	2	3
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Woordenboek

alcoholisch: Iets is *alcoholisch* als er alcohol in zit.

de kater: Een *kater* is een vervelend, ziek gevoel nadat je te veel alcoholische drank hebt gedronken.

nuchter: Je bent *nuchter* als je nog niets gegeten of gedronken hebt. We zeggen ook wel dat iemand *nuchter* is als hij niet dronken is. *Nuchter* is dan het tegenovergestelde van dronken.

onder invloed zijn: Als iemand *onder invloed is*, dan is hij erg duizelig van de alcohol of van drugs.

de ontwenningkuur: Een *ontwenningkuur* is een behandeling om iemand van zijn verslaving af te helpen. Een roker raakt via een *ontwenningkuur* van zijn rookverslaving af.

overmatig gebruik: *Overmatig gebruik* is, dat je steeds maar weer te veel van iets gebruikt. Door *overmatig gebruik* van snoep word je dik en ongezond.

de roes: Als je in een *roes* bent, dan ben je duizelig van de drank of van drugs.

stomdronken: Iemand die *stomdronken is*, is heel erg dronken.

1

Vul de tabel in.

Kies uit de woorden in het hok.

diabetes	Overmatig gebruik	→	toenemende kans op
sigaretten	_____	→	_____
suiker	_____	→	_____
longkanker	_____	→	_____
leverziekte	_____	→	_____
alcohol	_____	→	_____

2

Wat hoort bij **nuchter**?

Trek een lijntje naar het woord in het midden.

veel gegeten

een lege maag

doodmoe zijn

nuchter

niets gegeten

geen alcohol gedronken

zes flesjes bier gedronken

3.1

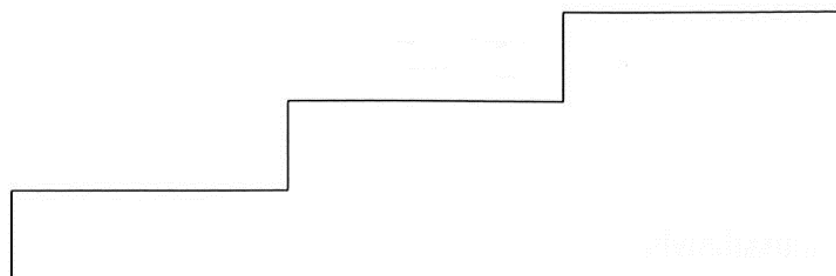
Als je te veel alcoholische drank hebt gedronken, word je dronken.
Je kunt meer of minder of niet dronken zijn.

Zet de woorden uit het hok in de goede volgorde in de trap.

in een roes zijn

stomdronken zijn

nuchter zijn

Woordenschat

3.2

De uitwerking van drank kan dus zijn dat je dronken wordt. De volgende dag heeft de dronkaard dan meestal een **kater**. Hier zie je Karel Boon. Hij heeft gisteren te veel gedronken. Nu heeft hij een **kater**. Hoe denk je dat Karel Boon zich nu voelt?

Kruis de woorden aan die bij een **kater** horen.

☐ vrolijk	☐ misselijk	☐ blij
☐ slap	☐ moe	☐ ziek
☐ energiek	☐ uitgerust	☐ suf

3.3

Meneer van Dalen overtreedt de wet

Bekijk de strip. Kies de woorden uit het hok en schrijf ze in de strip.

rijbewijs	stomdronken	alcoholisch drankje
in een roes	onder invloed	

1

2

3

4

Woordenschat

Woordenboek

het gewricht: Een *gewricht* is een plek waar je je lichaam kunt buigen. Bijvoorbeeld knieën, ellebogen en polsen zijn *gewrichten*.

ontstoken: Als een plek op je lichaam *ontstoken* is, is die rood, dik en pijnlijk. Soms komt er vocht uit.

de reuma: *Reuma* is een ziekte. Als iemand *reuma* heeft, doen zijn gewrichten pijn.

stram: Als je *stram* bent, ben je stijf. *Stramme* armen en benen kun je niet goed buigen.

de vergroeiing: Als er op je lichaam een *vergroeiing* zit, is het op die plek verkeerd of krom gegroeid.

1

Lees.
Meester Joris vertelt.

Reuma is een ernstige ziekte. Mensen met reuma hebben veel pijn aan hun gewrichten. Die zijn **ontstoken**. Dat kun je zien omdat die **gewrichten** soms dik zijn. De ontstoken gewrichten zijn stijf. Soms komen er **vergroeiingen** op de plaats van de gewrichten. Dan zie je daar dikke knobbels. Mensen met reuma aan hun handen kunnen hun vingers moeilijk bewegen. Mensen met reuma aan hun voeten en knieën maken **stramme** bewegingen. De meeste mensen zijn oud. Maar er zijn ook jonge mensen met reuma. Dat noemen we jeugdreuma.

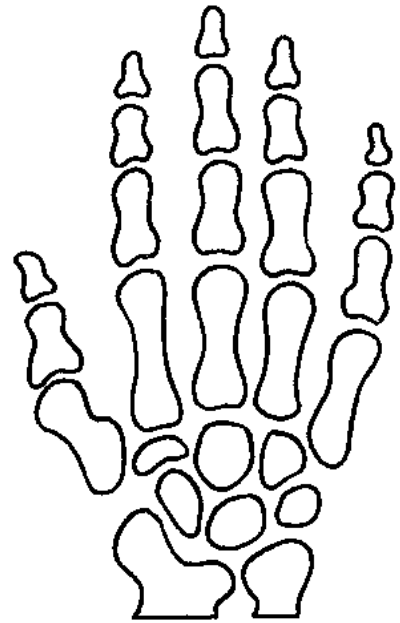

1.1

Gewrichten zijn de plaatsen waar je je lichaam kunt buigen.

Hiernaast zie je dat je hand uit veel **gewrichten** bestaat.

Trek cirkels om de **gewrichten** van de middelvinger.

Mensen met **reuma**

Hoe zien hun

bewegen zich **stram**.
bewegingen eruit?

Kruis aan.

☐ stijf	☐ soepel	☐ sierlijk	☐ vlot
☐ houterig	☐ langzaam	☐ sportief	☐ traag

Woordenboek

besmetten: Als je iemand *besmet*, dan breng je jouw ziekte over op iemand anders.

het gebruik: Het *gebruik* is de manier waarop je iets kunt *gebruiken*. Het *gebruik* van een pen is bijvoorbeeld: ermee schrijven.

de kenmerken: Aan *kenmerken* kun je mensen, dieren of dingen herkennen. *Kenmerken* van vogels zijn bijvoorbeeld dat ze een snavel en vleugels hebben.

nuttig: Als iets *nuttig* is, heb je er wat aan. Je kunt het goed gebruiken.

de ontsteking: Als je een *ontsteking* hebt, is een plek van je lichaam ziek omdat er bacteriën binnen zijn gekomen. Het plekje is dan meestal rood en dik en het doet pijn.

de slijmvliezen: Je *slijmvliezen* zitten op verschillende plaatsen in je lichaam. Ze horen bij je lichaamsdelen. In je neus zit bijvoorbeeld het neusslijmvlies. Het neusslijmvlies houdt de binnenkant van je neus vochtig.

1

De **kenmerken** van een **ontsteking**? Kijk in het woordenboek.

1 _____

2 _____

3 _____

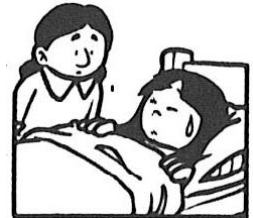
Woordenschat

2 Chun Li is erg ziek. Haar neusslijmvliezen zijn **ontstoken** en doen pijn. Laura is bij Chun Li op bezoek geweest. Maar nu is ze ook ziek! Chun Li heeft haar **besmet**.

1 Waarom is Laura nu ook ziek?

_____

_____

2 Weet jij hoe je **besmetting** kunt voorkomen?

_____

_____

3 Wat is **nuttiger**?

1 Een rekensom maken of uit het raam staren?

Ik vind _____ **nuttiger**,
omdat _____ .

2 Naar de training gaan of buiten spelen?

Ik vind _____ **nuttiger**,
omdat _____ .

3 Een computerspelletje doen of een boek lezen?

Ik vind _____ **nuttiger**,
omdat _____ .

4 Lees de recepten.

Kijk naar de klachten van Eliza, Miguel en Omar.

Welke recepten zijn **nuttig** en welke **nutteloos**?

Vul in. De eerste is al voor gedaan.

- 1 Eliza heeft pijn in haar buik. Ze wil dat de pijn meteen weggaat.
Recept 1 is nutteloos, omdat dit recept niet helpt tegen buikpijn.

Recept 2 is _____,

omdat _____

- 2 Miguel heeft pijn in zijn hoofd. Hij wil dat de pijn meteen weggaat.

Recept 1 is _____,

omdat _____

Recept 3 is _____,

omdat _____

- 3 Omar heeft kokend water over zijn arm gekregen.
Hij heeft zich verbrand. Wat is het gebruik van zijn recept?

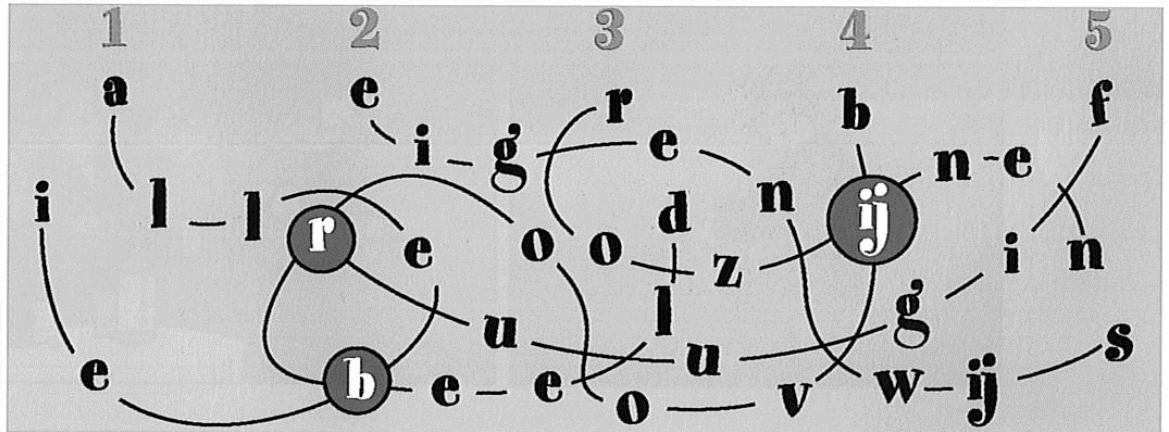
_____

H Spelling

1.1 Welke 5 woorden staan hier? Schrijf ze op.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

1.2 Kies één woord uit opdracht 1.1. Maak met dit woord een zin. Zoek de persoonsvorm en zet hier een streep onder.

_____

_____

Spelling

2

Lees de tekst. Zoek de **ei**- woorden en de **ij**- woorden.
Schrijf ze in de juiste kolom.

Ik geloof niet dat de oude Romeinen hun vrouwen sokken lieten breien.
En het zware werk lieten ze doen door slaven en arbeiders.
In het hete seizoen zochten ze verkoeling bij de fontein en op het marktplein.
De armen en de rijken leefden streng gescheiden van elkaar.
5 Onderwijs was er alleen voor de rijke kinderen.
Arme en rijke kinderen speelden nooit met elkaar.
Dat vond men vrij normaal in die tijd.
Gelukkig is dat nu allemaal voorbij en verleden tijd.

ei

ij

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

3

Vul steeds **i** of **ie** in.

1 w__belen	7 d__amant
2 lin__aal	8 k__lo
3 g__chelen	9 februar__
4 telev__s__	10 fam__l__
5 benz__ne	11 l__ter
6 l__monade	12 s__raad

Spelling

4

Schrijf de persoonsvorm achter de zin.

- 1 Floor, Isabel en Eldrick zitten in klas 6. _____
- 2 Ze hebben een nieuwe meneer. _____
- 3 Hij lijkt erg streng. _____
- 4 Je mag niet eens fluisteren. _____
- 5 Hij zegt: _____
- 6 "Hier moet gewerkt worden." _____

5

Persoonsvorm-kaart

Spelling Groep 7

Taal leesland

Vul een d of t in.

Denk aan de regels! Ze staan hierboven.

- 1 Het is stil in de klas.
- 2 Je hoor ___ bijna niets.
- 3 Er wordt har ___ gewerk ___ .
- 4 Floor heef ___ net een som uitgerekend ___ .
- 5 Ze draai ___ zich om naar Isabel.
- 6 "Pssst", fluister ___ ze.
- 7 "Doorwerken, niet kletsen!", klink ___ het vlakbij.

Woordenboek

de cafeïne: *Cafeïne* is een opwekkende, giftige stof die in zeer kleine hoeveelheden voorkomt in koffie, thee, cacao en cola.

energie: Als je *energie* hebt, heb je kracht en zin om iets te doen.

gokken: *Gokken* betekent een spel spelen waarbij je geld kunt winnen of verliezen.

opwekkend: *Opwekkend* is vrolijk makend, stimulerend.

het pepmiddel: Een *pepmiddel* is een middel dat je energie geeft en er bijvoorbeeld voor zorgt dat je betere prestaties kunt leveren.

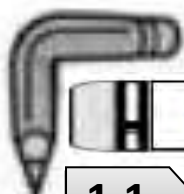
verslaafd: Iemand die ergens aan *verslaafd* is, kan het niet meer missen. Als hij het moet missen, voelt hij zich ziek of ongelukkig. Sommige mensen zijn *verslaafd* aan koffie of sigaretten.

1

Lees.
Meester Freek vertelt.

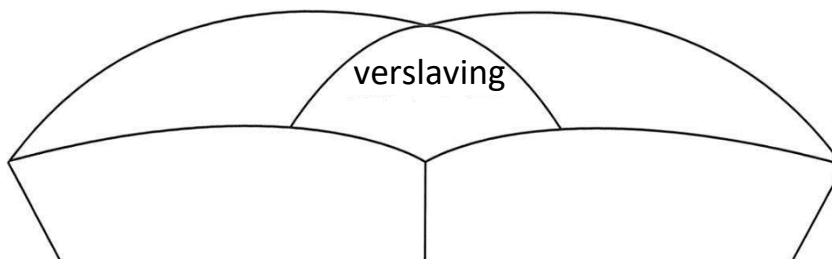
Ik ken een man die verslaafd is aan **gokken**. Hij heet Frank. Hij kan geen spelletjes spelen zonder geld. Frank houdt van gokken bij kaartspelletjes. Hij is **gokverslaafd**. Al zijn geld gaat op aan deze spelletjes. Ik ken nog iemand die **verslaafd** is. Niet aan het gokken maar aan drank. Zij heet mevrouw Van Kesteren. Zij is verslaafd aan drank. Ze drinkt elke dag wel één fles wijn. Zij is een **drankverslaafde**. Je kunt ook verslaafd zijn aan drugs. Dan ben je **drugsverslaafd**. Je kunt dan niet leven zonder drugs. Maar ik ken niemand die drugsverslaafd is.

Woordenschat

1.1

Vul de woordparachute in.

drugsverslaafde _____

1.2

Wie is er gokverslaafd in het verhaal? _____

1.3

Wie is er drankverslaafd in het verhaal? _____

2.1

Van **pepmiddelen** krijg je extra **energie**.
 Hiernaast staat een boodschappenlijstje.
 Welke producten zijn **pepmiddelen**?
 Kruis deze aan in het lijstje.

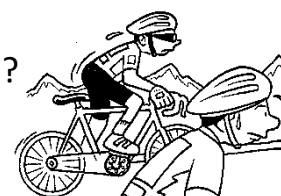
2.2

Sporters gebruiken zware **pepmiddelen**.
 Dat noemen we *doping*. Het gebruik van zware **pepmiddelen** in
 de sport is verboden.
 Waarom zouden sommige sporters *doping* gebruiken?
 Ik denk dat sommige sporters **pepmiddelen** gebruiken, omdat

_____

2.3

Waarom zou doping in de sport verboden zijn?
 Ik denk dat zware **pepmiddelen** in de sport
 verboden zijn, omdat _____

_____

3

Lees.
Meester Joris vertelt.

Als je te veel rookt of te veel drinkt, kun je **verslaafd raken**. Aan **pepmiddelen** kun je ook verslaafd raken. Sommige sporters zijn verslaafd aan doping. Xtc-pillen zijn ook pepmiddelen. Ze worden vaak gebruikt op dansfeesten. Aan xtc kun je ook verslaafd raken. Er zijn minder gevaarlijke **opwekkende middelen** zoals suiker en koffie. Maar ook aan suiker en koffie kun je verslaafd raken. Dan kun je niet stoppen met snoepen. Of dan drink je de hele dag door koffie. Mensen die verslaafd zijn aan alcohol of sigaretten of aan drugs, willen soms van hun verslaving afkomen.

Dat is erg moeilijk. Ze krijgen dan een **ontwenningskuur**.

Welke zinnen zijn **niet waar**?

Streep die door.

a Een ontwenningskuur is nodig als je verslaafd bent.

3.1

Sporters nemen pepmiddelen omdat ze die lekker vinden.

c Xtc-pillen zijn gezond.

d Sporters nemen peppillen voor betere sportprestaties.

e Koffie is een opwekkend middel.

f Een ontwenningskuur is nodig als je veel groenten eet.

g Koffie is een slaapmiddel.

h Xtc-pillen geven energie.

Woordenboek

de behandeling: De *behandeling* is de verzorging van een zieke door een arts. Je krijgt een *behandeling* om beter te worden. Een *behandeling* kan bestaan uit bedrust, pillen, drankjes of een operatie.

de genezing: De *genezing* is: het weer beter worden.

het slachtoffer: Een *slachtoffer* is iemand die iets ergs heeft meegemaakt. Maar hij kan er zelf niets aan doen. Iemand die bestolen is, is een *slachtoffer* van diefstal. Iemand die geslagen is, is een *slachtoffer* van geweld.

uitsterven: Als er veel dieren van een bepaalde soort doodgaan, kan zo'n diersoort *uitsterven*. Dat betekent dat er op den duur niet één meer van over is. Ook planten kunnen *uitsterven*.

1

1 Een **behandeling** is:

- a een instrument van een dokter
- b de verzorging van een zieke door een arts
- c een ziekte aan je hand

2 **Genezing** is:

- a als er niemand meer is
- b een medicijn
- c weer beter worden

3 Een **slachtoffer** is:

- a iemand die geiten slacht
- b iemand die bijvoorbeeld bestolen of erg geslagen is
- c iemand die een moord heeft gepleegd

4 **Uitsterven** is:

- a als er niet één meer over is
- b als er nog één over is
- c als er nog veel over zijn

2 Kies uit de woorden in het hok.

behandeling   ziekte   genezing

Eentje is al voorgedaan.

behandeling

3 Je fietst samen met een vriendje naar huis. Je bent er bijna. Dan komt een auto veel te hard voorbijrijden.

Je vriendje valt en heeft een wond en schaafwond op zijn been. Hij huilt. Jullie gaan snel naar huis, maar... er is niemand thuis!

Weet jij welke **behandeling** je moet geven aan je vriendje?

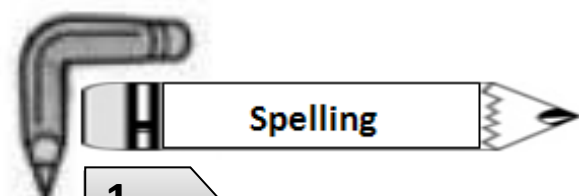

1

1	2	3	4	5
kilometer	lekkernij	plezierig	refrein	februari
antiek	arbeider	benzine	Romein	miezerig
vrienden	bakkerij	zielig	praktijk	paniek
liniaal	breinaald	diamant	seizoen	figuur
olifant	onderwijs	asielzoekers	vrijdag	gitaar
iedereen	fontein	dirigent	heimwee	republiek

Spelling

2

1

2

3

4

5

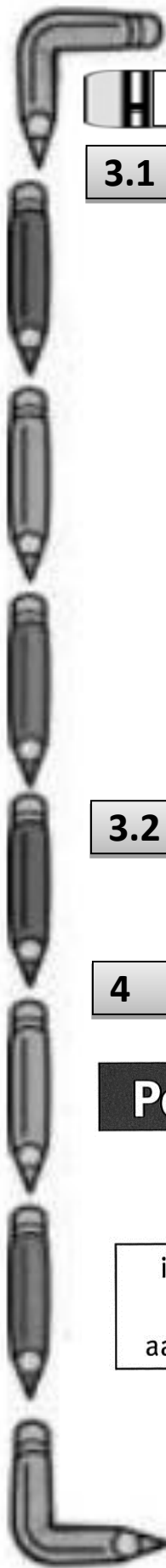

Spelling

3.1 Schrijf de persoonsvormen van de zinnen op de stippen, maar in de **tegenwoordige tijd**.

1							
2		.		.	.	.	.
3			.	.	.	.	.
4	.	.	.	.	.		.
5				.	.	.	.

- 1 De kraan lekte al weken.
- 2 De knecht voerde het paard.
- 3 De Nederlanders werden kampioen.
- 4 De bus stopte vlak bij huis.
- 5 Hij trok een ander shirt aan.

3.2 Welk woord staat er nu van boven naar beneden in het hok?

_____

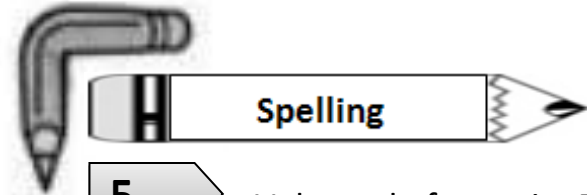
4 Lees.

Persoonsvorm-kaart

Spelling Groep 7

Taal leesland

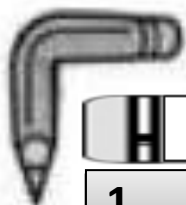

5

Vul een d of een t in. Denk aan de regels! Ze staan bij opdracht 4.

- 1 Floor verstijfde van schrik.
- 2 Meneer ston___ vlak achter haar.
- 3 Hij hiel___ zijn ogen op haar gericht___.
- 4 Toen dee___ hij een stap terug.
- 5 Floor hiel___ haar adem in.
- 6 Ze keek heel beteuter___.
- 7 Ze ha___ nog niets gezeg___.
- 8 Waarom dee___ de meneer zo streng?

Spelling

1

Schrijf de werkwoordsvormen uit de zinnen op.
Zet daarna een streep onder de persoonsvorm.
De eerste zin is voor gedaan.

1 Gina stond te wachten. stond wachten

2 John was nog steeds niet gekomen. _____

3 Ze hadden om twee uur afgesproken. _____

4 Het was al half drie geworden. _____

5 Het begon haar te vervelen. _____

2

Vul in een **d** of **t**.

1 Gina heef ___ lang gewach ___ .

2 Eerst is ze hard naar buiten gehol ___ .

3 Daarna heeft ze een tijdje op de stoep van tegel naar tegel gewip ___ .

4 Later heeft ze nog wat heen en weer gehuppel ___ .

5 En nu heeft ze zich alweer een kwartier verveel ___ .

3

In de volgende zinnen staan geen persoonsvormen.
Bedenk die zelf en vul ze in.

1 Om kwart over drie _____ John thuisgekomen.

2 "Waar _____ je toch al die tijd geweest?"

3 "Ik _____ al meer dan een uur te wachten."

4 "Ik _____ mijn moeder helpen."

5 "Dan _____ je mij toch wel even waarschuwen."

Spelling

4

Lees de zinnen.

In iedere zin ontbreekt één woord. Kies het goede i- of ie- woord uit het hok en vul het in.

olifant	familie	diamant	januari
kapitein	juli	televisie	

- 1 De eerst dag van het jaar is op 1 _____ .
- 2 Na de maand juni komt _____ .
- 3 De rijke dame droeg een ring met een grote _____ .
- 4 De wedstrijd wordt ook op de _____ uitgezonden.
- 5 Ooms en tantes horen ook bij de _____ .
- 6 “Op dit schip ben ik de baas”, zei de _____ .
- 7 De _____ is een dier dat veel voorkomt in Afrika.

5

Doe hetzelfde met de volgende woorden:

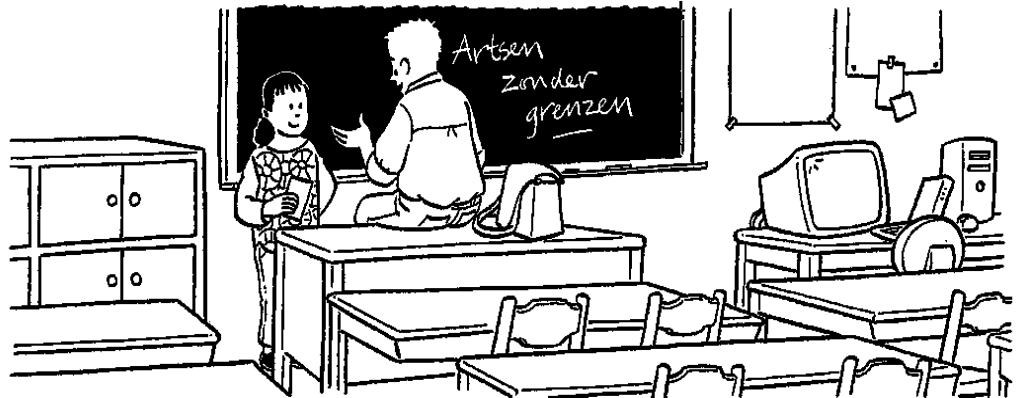
bakkerij	medicijn	twijfelen	grijs	feit
----------	----------	-----------	-------	------

- 1 Het was een regenachtige dag en de lucht was _____ .
- 2 De dokter schrijft een _____ voor.
- 3 Ik verzin het niet, het is een _____ .
- 4 We weten het nog niet, we _____ .
- 5 Mijn vader werkt in een _____ .

Stellen**6**

Lees.

Er is een dokter van 'Artsen zonder grenzen' bij Tanya op school om over zijn werk te vertellen. Tanya wil later zelf ook dokter worden. In de pauze voeren ze een gesprekje.

Schrijf het gesprek tussen de arts en Tanya op. Het begin staat er al.

Arts: "Dag Tanya. Ik heb gehoord dat jij later ook dokter wilt worden."

Tanya: _____

Arts: _____

Tanya: _____

Arts: _____

_____

_____

_____

_____

Taalbeschouwing

7 Lees de zinnen.

- 1 De schilders hadden de kamer **stofvrij** gemaakt.
- 2 Op een **schaduwrijk** plekje aten we ons brood op.
- 3 De grond rondom ons huis is **kalkarm**.
- 4 Het meisje was al op jongen leeftijd **moederloos**.

Vul in.

- 1 stofvrij betekent:

- 2 schaduwrijk betekent: _____

- 3 kalkarm betekent: _____

- 4 moederloos betekent: _____

8 Vul het goede woord in.

Kies uit de woorden in het hok.

met veel	met weinig	zonder	beschermt tegen
-----------------	-------------------	---------------	------------------------

- 1 Onze televisie is sinds kort **storingvrij**.

We kunnen _____ storing televisie kijken.

- 2 Onze juf is echt volledig **humorloos**.

Het is een juf _____ humor.

Taalbeschouwing

3 De vrouw in de bank zat achter **kogelvrij** glas.

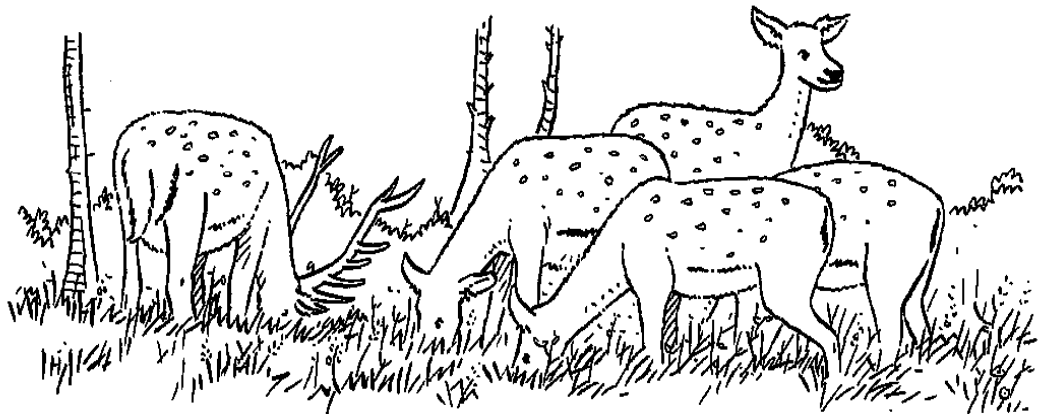
Dat glas _____ kogels.

4 Het water in de vijver van onze buurman is **zuurstofloos**.

Het is een vijver _____ zuurstof.

5 Dat is een **voedselrijk** gebied voor herten.

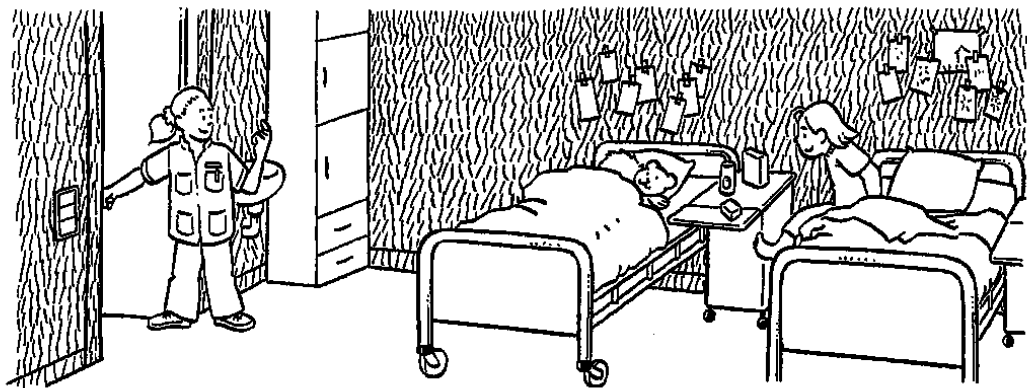
Voor herten is het een gebied _____ voedsel.

Leesbegrip

9

Lees.

Avontuur in het ziekenhuis

Jolien kon maar moeilijk in slaap vallen in haar ziekenhuisbed. Ze lag al een uur te woelen en te draaien. Alle andere kinderen op de zaal sliepen allang. Jolien aarzelde even, maar drukte toen op het knopje naast haar bed.

- 5 Een minuut of vijf later hoorde ze voetstappen op de gang. De deur ging open en zuster Hella stapte op Joliens bed af. “Kun je weer niet slapen?” klonk haar vriendelijke stem. Jolien schudde verdrietig haar hoofd. Hella keek om zich heen. “Kom eens mee”, fluisterde ze. Jolien glipte uit bed.

- 10 Op de gang brandde niet veel licht. Jolien had geen flauw idee waar Hella naartoe ging. Op haar tenen sloop ze achter haar aan.

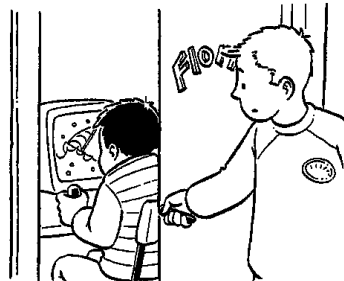
Opeens floepte er rechts van hen een licht aan. Hella bleef staan en keek Jolien geschrokken aan. Het licht kwam uit een kamer en bewoog! Het leek op het licht van een zaklamp. Langzaam zwaaide

- 15 de deur van de kamer open.

Er stond een jongen in de deuropening. Hij scheen Jolien recht in haar gezicht, zodat ze een hand voor haar ogen hield. Hella haalde opgelucht adem. “Ha Roy, ga je met ons mee? Doe dan dat licht maar uit.”

10 Lees.

Schoolziek?

Marijn belt bij Floris aan. Floris was vandaag niet op school. Hij was ziek, zei de juf. Marijn is na schooltijd meteen naar het huis van Floris gehold.

De moeder van Floris doet open. “Hallo Marijn. Je komt zeker voor Floris. Loop maar door naar zijn kamer. Je weet de weg.”
5 Marijn knikt.

Op de overloop haalt hij een knikker uit zijn zak. Die is voor Floris. Omdat hij ziek is. Het is de mooiste knikker die hij heeft, maar dat geeft niet. Floris is zijn beste vriend en het is niet fijn als je
10 vriend ziek is.

Opeens hoort hij een gek geluid uit de kamer van Floris komen. Alsof...alsof iemand een computerspel speelt. Marijn doet zachtjes de deur van Marijns kamer open. Marijn zit in zijn pyjama achter de computer. “Hallo Marijn”, zegt Floris. Marijn kijkt op. “Hoi”, zegt hij.

15 “Dit is een mooi spel, man! Doe je mee?” Floris knikt en pakt er een stoel bij. Om beurten proberen ze zoveel mogelijk Pokémons te vangen.

Na een half uur horen ze voetstappen op de trap. Marijn schrikt op. Vlug duikt hij in zijn bed. “Ik ben ziek”, fluistert hij. “En jij zat een spel te spelen.”

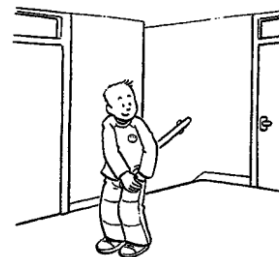

Leesbegrip**10.1** Waarom begint op regel 4 een nieuwe alinea?

- a Er komt een andere persoon bij.
- b Er gebeurt iets op een andere plaats.
- c Er gebeurt iets op een andere tijd.
- d Er gebeurt iets heel anders.

10.2 Waarom begint op regel 7 een nieuwe alinea?

- a Er komt een andere persoon bij.
- b Er gebeurt iets op een andere plaats.
- c Er gebeurt iets op een andere tijd.
- d Er gebeurt iets heel anders.

10.3 Waarom begint op regel 11 een nieuwe alinea?

- a Er komt een andere persoon bij.
- b Er gebeurt iets op een andere plaats.
- c Er gebeurt iets op een andere tijd.
- d Er gebeurt iets heel anders.

10.4 Waarom begint op regel 18 een nieuwe alinea?

- a Er komt een andere persoon bij.
- b Er gebeurt iets op een andere plaats.
- c Er gebeurt iets op een andere tijd.
- d Er gebeurt iets heel anders.

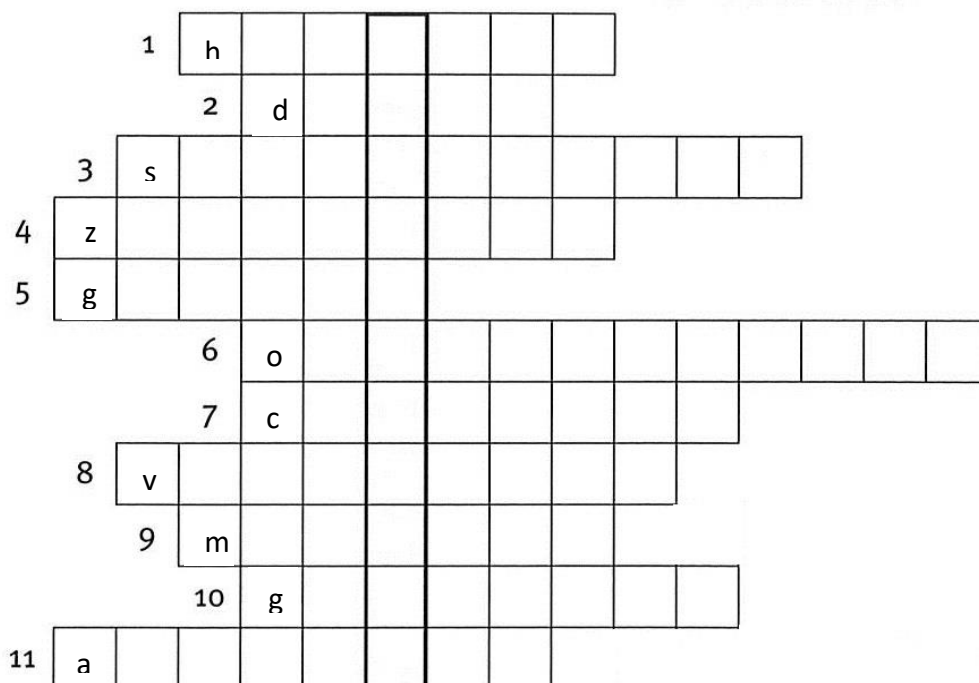
Woordenschat

11

De puzzel.

Maak de puzzel door de goede antwoorden in te vullen.

- 1 Vroeger de naam voor een klein hotel.
- 2 Je mag bepaalde dingen niet eten en andere dingen juist wel.
- 3 Een apparaat waarmee de dokter naar je hart kan luisteren.
- 4 Gijs doet net alsof hij ziek is. Hij is z... ziek.
- 5 Een spel spelen waarmee je geld kunt winnen of verliezen.
- 6 Iemand helpen om overeind te blijven.
- 7 Producten die gemaakt zijn met behulp van de scheikunde.
- 8 Iemand die zonder koffie niet kan leven, is ... aan koffie.
- 9 Een heleboel mensen bij elkaar.
- 10 Het weer beter worden.
- 11 Als je lichaam ergens niet tegen kan, dan heb je een ...

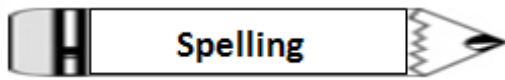

Wat staat er verticaal in het gedrukte vak?

Er staat: _____

VERDIEPING

12

Zet de volgende **persoonsvormen** in de tegenwoordige tijd.
Let goed op of het enkelvoud of meervoud is.

kocht	schreven	deed	haalde	zwom
-------	----------	------	--------	------

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

13

Bedenk nu zinnen met **de persoonsvormen** die je hebt opgeschreven.

1 _____

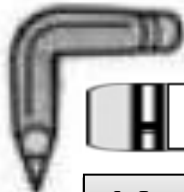

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

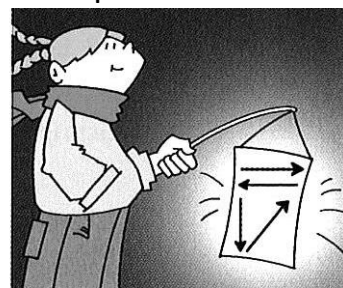

Spelling

14

Welke woorden met **i** of **ie** zijn in deze woordzoeker verstopt?

Het zijn er zeker tien.

Je moet lezen in de richting van de pijltjes in de lampion.

Kun je ze vinden? Schrijf ze maar op.

f	a	n	t	a	s	i	e	p	n
a	l	t	o	o	i	d	i	e	m
m	i	x	k	b	k	i	l	o	n
i	t	c	m	a	q	e	z	o	v
l	e	s	t	o	h	f	i	g	m
i	r	a	w	c	n	p	l	b	i
e	k	p	e	s	m	o	t	o	n
b	x	i	t	a	x	i	d	w	u
r	g	u	l	p	v	g	j	s	u
m	e	i	s	i	v	e	l	e	t

1 _____

6 _____

2 _____

7 _____

3 _____

8 _____

4 _____

9 _____

5 _____

10 _____

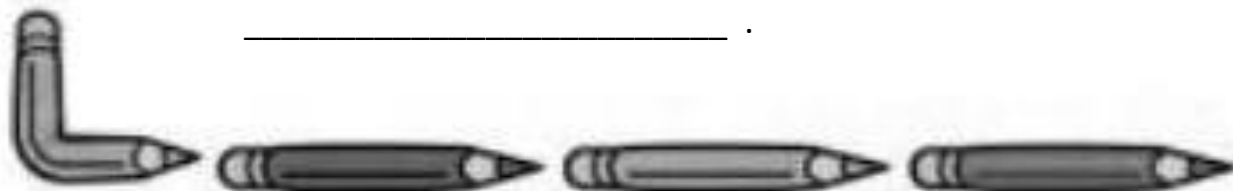

15

Vul de lange woorden in die eindigen op **-loos**, **-vrij**, **-arm** of **-rijk**.
De woorden in het hok kunnen je helpen.

koorts kind zuurstof adem talent zorg suiker lek

- 1 We waren met ons tieners thuis, dus je kon wel zeggen dat we een _____ gezin hadden.
- 2 Mijn vader kon prachtig vertellen, zodat we _____ naar hem luisterden.
- 3 Een van mijn broers was bijzonder _____ , vooral op muziekgebied.
- 4 Helaas werd hij ziek en kreeg hij een _____ dieet.
- 5 Onze slaapkamer was niet helemaal _____ , zodat regendruppels bij een regenbui in onze kamer vielen.
- 6 We hadden om beurten griep en nooit was er iemand helemaal _____ .

 Taalbeschouwing

7 Mijn vader was een _____ type
en maakte zich er niet druk om.

8 “Jullie kamer is in ieder geval niet _____”,
zei hij dan altijd.

 16

Maak van twee korte zinnen één lange zin.
Gebruik het **dikgedrukte** woordje.

Ik ben ziek.

Mijn moeder belt de dokter.

zodat

1

_____

—

De dokter gelooft het niet.

Een aspirientje helpt.

dat

2

_____

—

_____

—

Hij weet het niet zeker.

Hij heeft vandaag tijd om te komen. **of**

3

_____

—

Taalbeschouwing

17.1 Zet een rondje om de **bijvoeglijke naamwoorden**.

- 1 Tijdens mijn ziekte kreeg ik bezoek van mijn beste vriend.
- 2 Hij had een papieren zak bij zich, waarin een mooi cadeau zat.
- 3 Het was een spannend boek over een dappere jongen.
- 4 Op een verre reis ontmoette hij een lief meisje.
- 5 Ik heb dat prachtige boek in één keer uitgelezen en...
toen was ik weer beter.

17.2 In het volgende verhaal staan geen **bijvoeglijke naamwoorden**.

Bedenk jij eens goede **bijvoeglijke naamwoorden**, zodat het verhaal wat mooier wordt.

Het was een (1) _____ tegenvaller dat ik net ziek werd toen meester Jaap jarig was. Meester Jaap doet altijd (2) _____ spelletjes en nu kon ik niet meedoen.

Ik had echter een (3) _____ plan bedacht.

Deze (4) _____ verjaardag wilde ik niet missen. Wil je mijn (5) _____ plan weten?

Oei, het is eigenlijk een (6) _____ geheim.

Ik heb het op een (7) _____ blaadje

geschreven. Het was in elk geval de (8) _____

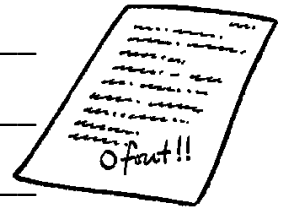
verjaardag die ik ooit heb meegemaakt.

Taalbeschouwing

18.1 Zonder fantasie is **fantasieloos**.

- 1 zonder liefde is _____
- 2 zonder naam is _____
- 3 zonder fout is _____
- 4 zonder geluid is _____

18.2 Nu andersom.
Draadloos is **zonder draad**.

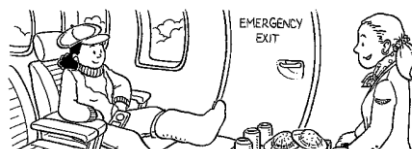

- 1 kosteloos is _____
- 2 bewegingsloos is _____
- 3 roemloos is _____
- 4 kinderloos is _____

19.1 Maak van de lange zin twee goede korte zinnen, door de woordjes **zodat**, **of** en **dat** eruit te halen.

Mijn zus brak een been bij het skiën, zodat we halsoverkop terug naar Aruba moesten.

- 1 _____
- 2 _____

Taalbeschouwing

19.2 De dokter zei dat we meteen met haar naar het ziekenhuis moesten.

- 1 _____
- 2 _____

19.3 Een chirurg vroeg of mijn zus veel pijn had.

- 1 _____
- 2 _____

20 Een gebied waar geen auto's mogen komen, noemen we **autovrij**. Nu jij.

- 1 Iets waar geen suiker in zit, is
_____.
- 2 Een drankje waar geen alcohol in zit, is
_____.
- 3 Als iets niet kan roesten, is het
_____.
- 4 Een vest waar geen kogels door kunnen, is
_____.
- 5 Als je geen schade hebt, dan ben je
_____.

Taalbeschouwing

21

Welke uitdrukkingen passen erbij?
Kies uit het hok en schrijf maar op.

- ergens mee in zijn maag zitten	- het hoog in de bol hebben
- het hart ligt hem op de tong	- niets om het lijf hebben
- een hard hoofd in iets hebben	- doen alsof je neus bloedt
- een grote mond hebben, maar een klein hartje	- met de mond vol tanden staan

1 geen antwoord geven
_____

2 Hij zegt alles wat hij denkt.
_____

3 doen alsof je onschuldig bent of van niets weet
_____

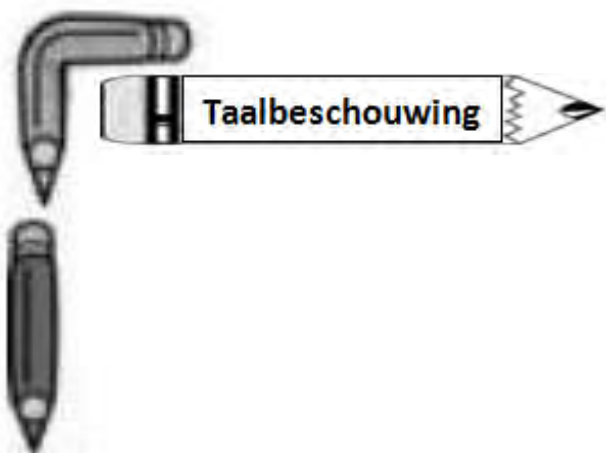
4 verwaand zijn
_____

5 niets te betekenen hebben
_____

6 iets donker inzien
_____

7 het ergens moeilijk mee hebben
_____

8 stoer lijken, maar in werkelijkheid gevoelig zijn
_____

22

Wat betekenen de volgende uitdrukkingen?
Schrijf de nummers in de goede rij.

- 1 Rick joeg de juf tegen zich in het harnas.
- 2 Rick schoot uit zijn slof.
- 3 Rick joeg Fenna op de kast.
- 4 Hij raakte over zijn toeren.

Hij werd erg boos.

Hij maakte haar boos.

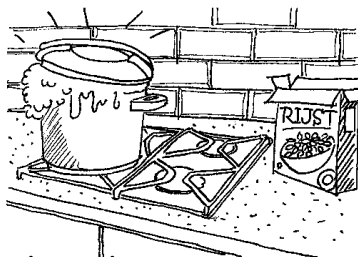

23

Het woord **aanbranden** kan twee betekenissen hebben:
een **letterlijke** betekenis en een **figuurlijke** betekenis.
Schrijf onder het goede plaatje: **letterlijke** betekenis of **figuurlijke** betekenis.

Rijst brandt gauw aan.

Rick is gauw aangebrand.

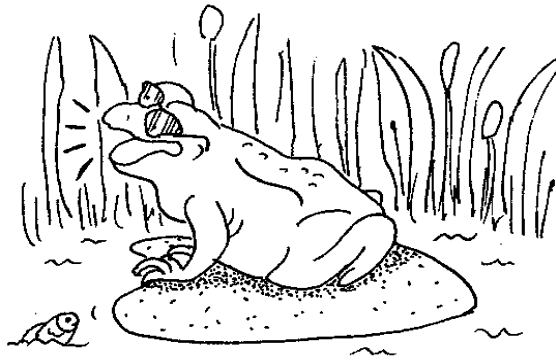

Taalbeschouwing

24

Maak de zinnen af.

1 Ricky is een echte **driftkikker**. Dat betekent dat _____

---

2 Fenna zit aardappels te schillen **met een gezicht dat staat op onweer**. Dat betekent dat _____

---

3 Rick moet na een ruzie met een vriendje altijd **even stoom afblazen** bij zijn moeder. Dat betekent dat _____

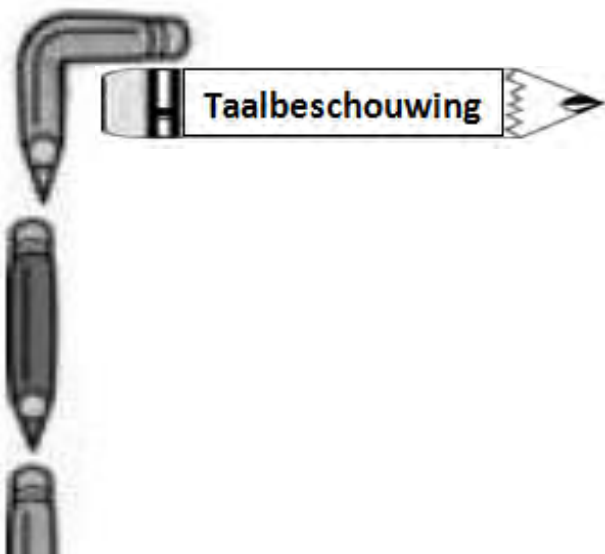

---

4 Fenna **heeft** echt **de pest in** dat zij aardappels moet schillen en Rick niet. Dat betekent dat _____

25.1

Dat was de druppel die de emmer deed overlopen.

25.2 Maak hier een tekening bij van de **letterlijke** betekenis.Nu moet je denken aan de **figuurlijke** betekenis.
Bedenk er telkens een goede zin bij.

1

Dat was de druppel die de emmer deed overlopen.
Hij begon te huilen.

2

Toen heb ik hem goed de waarheid gezegd.
Als je aan mijn zusje komt, dan kom je aan mij.